

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Национална централна
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕК

ТИРАЖИРАНИ ГРАМОФОННИ ПЛОЧИ В АРХИВ „МУЗИКА НА НОВОТО ВРЕМЕ“

ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ИЗКУСТВАТА

Този раздел от архива съдържа общо около 10 000 грамофонни плочи с музика от различни стилове и жанрове, издавани от различни звукозаписни компании между началото и 80-те години на XX век. Основите на сбирката са поставени още в първите години след създаването на Института за музика към БАН и тя е формирана чрез откупуване на колекции, договори за депозитни екземпляри или дарения. Сред дарителите след 2007 г. са Иван Георгиев, Михаил Йорданов, Светлана Лазарова, Борислав Иванчев, Елена Тончева, Стефка Венкова.

В базата данни представянето на този раздел започва с плочите, издавани между началото на XX век и 60-те години (ок. 1000) – те са шеллакови, 10-инчови и 78-оборотови. Преобладаващата част от тях са етикетирани с обозначения като „народна песен“, „народна певица“, „народен оркестър“, „народен хор“, „народна ръченица“, „хоро“ и т.н. Подобни наименования вероятно биха отпратили широк кръг от ползватели към някаква обобщена представа за „фолклор“. Всъщност върху тези плочи е записана фолклоризирана или фолклорообразна музика (аранжирана и обработена), изпълнявана от професионални „народни“ певци и инструменталисти, което обяснява начина на обозначаване. Съвсем малко от тези записи (не повече от няколко) биха могли условно да се впишат в категорията „традиционна музика“ или „изворен фолклор“. Друга малка част от шеллаковите плочи съдържат авторски произведения – редица от тях са масови песни, типични за средата на века.

Носителите, тиражирани през 70-те и 80-години на XX век, са върху винилови плочи с размер 12 инча, които се просвирват на $33 \frac{1}{3}$ оборота в минута. Те обхващат целия спектър от публикувани от държавната компания Балкантон жанрове и стилове, като сред съхраняваните в архива на ИИИЗК преобладават записите на българска популярна музика (песни или пиеси), обозначавана през периода като „естрадна“.

Михаил Луканов

